

maar aan ons over! Dat zullen wij wel opknappen!' De vrouwen kregen hierna groot verschil van mening over de vraag, 'voor wie hij zou zijn'!¹

Geen wonder was het dat nauwelijks tien dagen na de eerste berichten over 'de vlucht van Hess' (daar werd nog druk over gesproken) de viering van het vijftigjarig bestaan van de Philipsfabrieken te Eindhoven (23 mei) zich tot een grandioos nationalistisch feest ontwikkelde. Grote stoeten (de politie schatte het aantal demonstranten op zeventienduizend man) trokken er 's middags door de straten; luidkeels zong men vaderlandse liederen en de populairste liedjes van 'De Watergeus'. 'Iedereen', aldus een ooggetuige,

'vond thuis de reeds lang klaar liggende oranjestrik en wie ze niet zo gauw kon vinden, liep een winkel van feestartikelen binnen of behoefde dat niet eens te doen want de geestdriftige eigenaar stond voor een open raam van de bovenverdieping zijn oranje- en nationale kleuren met volle handen in de opgepakte menigte te strooien: 'De helft kunnen jullie krijgen! De andere helft moet ik bewaren voor straks!' . . . De Philips-harmonie rukte uit om de familie Philips een muzikale hulde te brengen. Duizenden golfden er achteraan, hosten mee op de maat van de muziek en nu mocht de harmonie spelen wat haar directeur wilde - het volk zong boven alles uit, uit duizenden monden dat het weergalmde door de straten: 'Oranje boven, Oranje boven, leve je-weet-wel-wie!'

Later in de middag werd de binnenstad 'onder joviaal en wederkerig Ozo-geroep' door de marechaussee ontruimd.² Het in Tilburg gelegerde bataljon van de *Ordnungspolizei* werd haastig naar Eindhoven gedirigeerd. Een avondklok werd afgekondigd: acht uur binnen. Hoe kon men dat bekend maken? Een hoge Philips-functionaris merkte op dat men het verbod nog het effectiefst door de *BBC* of Radio Oranje kon laten omroepen. Enkele honderden overtreders werden in het hoofdbureau van politie vastgehouden; velen hunner werden door de *Ordnungspolizei* ernstig mishandeld.

★

Drie dagen na het Eindhovense feest kwam de heugelijke tijding dat de

¹ *Het Parool*, 12 (9 juni 1941), p. 9. ² *Nederland in de oorlog zoals het werkelijk was! Herinneringen en onthullingen*, no. 6 (1947 ?), p. 72-73.